

Casus BORius – korte beschrijving van een fictieve casus in gemeente Hierist, waar de informatievoorziening en data van de Openbare Ruimte essentieel zijn om de maatschappelijke opgaven van energietransitie, klimaatadaptatie en woningbouw te voldoen.

De gewenste situatie

In een willekeurige gemeente Hierist werkt men serieus aan het leefklimaat. In samenwerking met de bevolking is een energiestrategie uitgewerkt om van het gas af te komen. De gemeente heeft in dat kader besloten om een warmtenet aan te leggen en de overtollige warmte die bedrijven produceren op het industrieterrein te gebruiken om de oude wijk rond de Brink er mee te verwarmen. Alle mogelijkheden voor zonne-energie op daken worden benut en elektrisch rijden wordt gestimuleerd door op alle openbare parkeerplaatsen de straatlantaarns te voorzien van laadpunten. Tenslotte werkt men aan een oplossing voor wateroverlast bij overvloedige regen. De capaciteit van de riolering is niet voldoende en moet vernieuwd worden. Men kijkt naar een nieuwe overstortgelegenheid buiten de bebouwde kom en in de nieuw te bouwen wijk worden wadi's aangelegd.

De realisatie van deze ambities is een meerjarenplan. Vooral de oude wijk de Brink, die voorzien wordt van een warmtenet, is een ingewikkelde operatie. De realisatie wordt gepland in samenwerking met de exploitant van het nieuw te bouwen warmtenet, bestaande netbeheerders en woningcorporaties, die in de oude wijk hun bezit willen verduurzamen, voordat de huizen op het warmtenet worden aangesloten. Zo ontstaat een integraal programma voor deze vernieuwing.

Voor deze vernieuwingen moeten veel straten opengebroken worden ten behoeve van het vernieuwen van de riolering, het aanleggen van het geplande warmtenet en het verzwaren van het elektriciteitsnet. Om de overlast voor de bewoners zoveel mogelijk te beperken tot 1 periode, worden per straat alle werkzaamheden gecombineerd, zodat de straat slechts 1 keer opengebroken wordt. Dat vraagt een grondige voorbereiding, vooral in de straten, waar monumentale Linden staan, die niet gekapt mogen worden.

In planfasen wordt uitgezocht welke objecten aanwezig zijn in het plangebied. Zowel ondergronds als bovengronds. De gemeente raadpleegt haar eigen beheersysteem op basis van IMBOR en bevrage de basisregistraties, Grootchalige Topografie, en Ondergrond hierop. Om het beeld compleet te maken en vanwege het feit dat de gemeente een bekende archeologische vindplaats is en in het plangebied aansluit op vervuilende industrie worden ook de SIKB standaarden voor Archeologie en Bodemkwaliteit in dit onderzoek meegenomen.

Naar mate de data meer aan elkaar verbonden worden ontstaat langzamerhand een compleet beeld over het plangebied. De gemeente is klaar om een integraal plan te maken.

De actualiteit, juistheid en volledigheid van de data laat hier en daar nog wel wat te wensen over maar de gemeente heeft er het volste vertrouwen in dat wanneer na het project de data weer terug geleverd wordt aan de databronnen, dat de volgende keer zij of en ander partijen volop gebruik kunnen maken van de juiste gegevens.

Ten behoeve van het ontwerp **brenge de gemeente Hierist en alle beheerders van ondergrondse netten hun informatie over de straten en de te vervangen onderdelen samen**, zodat met de meest actuele gegevens een aanvang wordt gemaakt met een integraal ontwerp. Als blijkt dat niet alle data voorhanden is, wordt een aanvullende inventarisatie uitgevoerd. De gemeente laat de rollen inspecteren en brengt in kaart hoe de monumentale bomen behouden kunnen blijven. De

netbeheerders brengen in kaart waar alle leidingen van de ondergrondse netten zitten, om te beoordelen waar ruimte kan worden gecreëerd voor het warmtenet. **Als alle info is samengebracht**, start men de aanbesteding en selecteert men een ingenieursbureau om **uitgaande van de huidige situatie het technisch ontwerp** te maken voor het aanleggen van het warmtenet, het uitfaseren van het gasnet, de renovatie van het riool en het herinrichten van de straten in de oude stadswijk. **De gegevens van de huidige situatie en het technisch ontwerp worden door de aannemer gebruikt** voor het voorbereiden van de uitvoering.

Op basis van dit technisch ontwerp en de uitvoeringsplanning, worden bewoners geïnformeerd over de werkzaamheden die gaan plaats vinden. Iedere straat zal 6-8 weken openliggen om alle aanpassingen en vernieuwingen door te voeren. Tijdens de uitvoering worden bewoners op de hoogte gehouden van de voortgang, en wordt getracht de overlast tot een minimum te beperken. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden wordt exact ingemeten waar de riolering en kabels en leidingen zijn gelegd. Na oplevering worden **alle revisiegegevens opgeleverd aan de gemeente en de netbeheerders** van de wijk zodat zij weer een actueel beeld hebben van de inrichting van de ondergrondse netten.



De huidige situatie

Tot zover de gewenste wijze van samenwerken en data delen. In de huidige situatie ontstaan grote problemen op de momenten waarop data moet worden samengebracht en gedeeld met andere partijen (zie de **groen** gekleurde teksten). Zo lukt het niet goed om informatie van gemeente en alle beheerders van ondergrondse netten samen te brengen omdat iedereen zijn eigen taal gebruikt om objectgegevens vast te leggen én omdat niet is gestandaardiseerd hoe data wordt gedeeld. Het ingenieursbureau, de aannemer en de landmeter werken ook met hun eigen datamodellen om de gegevens van de nieuwe situatie vast te leggen, waardoor informatie in het proces verloren gaat en de gemeente en netbeheerders aan het einde van het traject hun data over de nieuwe situatie niet op orde hebben.

Visie BORius

Onder de naam BORius is een visie geschreven waarmee de toekomstige situatie mogelijk wordt met:

- het creëren van een *datastandaard* voor alle objectgegevens inclusief de gegevens over de kwaliteit, de planning en de maatregelen.
- Voorzieningen voor het *delen van deze data* tussen de partijen die een rol hebben in het ketenproces.
- Het mogelijk maken van *integraal werken* (programmeren, ontwerpen, uitvoeren, beheren).